

1/2021 | Policy Brief | Tietoa lääkepoliittisen päätöksenteon tueksi
Rationaalisen lääkehoidon tutkimusverkosto

Astmapotilaiden sitoutuminen hoitavaan lääkkeeseen on yhä haaste

I. Vähätalo, P. Ilmarinen, LE. Tuomisto, M. Tommola, O. Niemelä, L. Lehtimäki, P. Nieminen, H. Kankaanranta

Hoitoon sitoutumista ja astman hoitotasapainoa seurattava huolellisesti

- Keskimäärin potilaat sitoutuivat kohtalaisesti (69 %) pitkäaikaiseen hoitavaan (inhaloitava steroidi) astman lääkehoitoon.
- Alhainen lääkehoitoon sitoutuminen (<80 %) yhdessä huonon astman hoitotasapainon kanssa nopeutti potilaan keuhkojen toiminnan heikkenemistä.
- Potilailla, jotka sitoutuivat ≥ 80 % hoitoon havaittiin merkkejä hankalammasta astmasta.
- Astman vaihtelevan luonteen vuoksi perinteiset tavat arvioida hoitoon sitoutumista eivät toimi hyvin ja hoitoon sitoutumisen mittaamista tulee kehittää.
- Potilaiden sitoutumista pitkäaikaiseen lääkehoitoon tulisi tarkastella säännöllisesti.
- Potilaiden kohtauslääkkeen käyttöä tulisi selvittää.

Inhaloitavaan steroidihoitoon sitoutuminen aikuisiällä alkavaa astmaa sairastavilla potilailla

Potilaiden sitoutuminen hoitavaan astmalääkitykseen (inhaloitava steroidi) on maailmanlaajuisesti kuvattu olevan heikkoa. Keuhkojen toiminnan heikkeneminen, astman hallinnan ja elämänlaadun lasku sekä terveydenhuollon kustannuksien nousu ovat mahdollisia seurauksia, joita huono hoitoon sitoutuminen voi aiheuttaa. Huomattava osa astmaatikoista sairastuu astmaan vasta aikuisiällä. Heidän ennusteensa on keskimäärin huonompi. Kuitenkaan heidän sitoutumista hoitavan astmalääkkeen käyttöön ei ole aiemmin tutkittu pitkäaikaisessa seurannassa.

Keskeiset tulokset

- Aikuisiällä alkanutta astmaa sairastavien potilaiden keskimääräinen 12-vuoden sitoutuminen astman hoitavaan lääkehoitoon (inhaloitava steroidi) oli 69 %.
- Yli puolet potilaista sitoutui pitkäaikaiseen inhaloitavaan steroidihoitoon alle 80 %:sti. Potilaista 37 %:lla oli vähintään yksi vuosi, jolloin he eivät käyttäneet hoitavaa astmalääkitystä (inhaloitava steroidi) lainkaan.
- Alhainen (<80 %) sitoutuminen hoitavaan lääkkeeseen yhdessä huonossa hoitasapainossa olevan astman kanssa liittyi nopeampaan keuhkotoiminnan heikkenemiseen.

Tutkimuksen aineisto ja menetelmät

Tutkimus on osa Seinäjoki Adult Asthma Study (SAAS) -tutkimusta, joka on 12-vuotinen seurantatutkimus potilailla, joilla diagnosoitiin uusi aikuisiällä alkanut astma. Potilaiden lääkeostot kerättiin Kelan rekisteristä vuosilta 1999–2013. Potilaille määrätty astmalääkitys selvitettiin sairauskertomustiedoista. Vertaamalla määrättyjä astmalääkkeitä Kelan lääkeostorekisteristä saatuihin tietoihin pystyttiin jokaiselle potilaalle määrittämään vuosittainen ja 12-vuoden keskimääräinen sitoutuminen astmalääkehoitoon.

Lisälukemista

Vähätalo I et al. 12-year adherence to inhaled corticosteroids in adult-onset asthma. ERJ Open Res. 2020;6:00324-2019. <https://doi.org/10.1183/23120541.00324-2019>

Vähätalo I et al. Long-term adherence to inhaled corticosteroids and asthma control in adult-onset asthma. ERJ Open Res, painossa, 2020.

Lisätietoja

Iida Vähätalo, väitöskirjatutkija, proviisori

iida.vahatalo@epshp.fi

Seinäjoen Keskussairaala, Keuhkosairaudet

Tampereen yliopisto, Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunta

Hannu Kankaanranta, professori, keuhkosairaudet, astma ja allergiatutkimus

hannu.kankaanranta@tuni.fi

Seinäjoen Keskussairaala, Keuhkosairaudet

Tampereen yliopisto, Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunta

Krefting Research Centre, Göteborgin yliopisto

Ei julkaisuun liittyviä sidonnaisuuksia

Policy Brief on tutkimusryhmän laatima. Vastuu sisällöstä ja jakelusta kuuluu tutkimusryhmälle. Ratti-tutkimusverkosto ja julkaisualustan ylläpitäjä eivät vastaa yksittäisten Policy Briefien sisällöstä.